

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 10. júla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti –
Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach –
Výlučné právomoci – Článok 24 body 1 a 5 – Spory v oblastiach vecných práv k nehnuteľnostiam
a výkonu rozhodnutí – Postup súdnej dražby nehnuteľnosti – Námietková žaloba proti rozvrhu výťažku
tejto dražby“

Vo veci C-722/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný
rozhodnutím Bezirksgericht Villach (Okresný súd Villach, Rakúsko) z 19. decembra 2017 a doručený
Súdnemu dvoru 27. decembra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Norbert Reitbauer,

Dolinschek GmbH,

B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH,

Elektrounternehmen K. Maschke GmbH,

Klaus Egger,

Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH

proti

Enricovi Casamassimu,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa), A. Rosas, L. Bay
Larsen a M. Safjan,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: D. Dittert, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. januára 2019,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- N. Reitbauer, Dolinschek GmbH, B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, Elektronunternehmen K. Maschke GmbH, K. Egger a Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH, v zastúpení: G. Götz, Rechtsanwalt,
- E. Casamassima, v zastúpení: H. Walder, Rechtsanwalt,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a P. Lacerda, splnomocnení zástupcovia,
- švajčiarska vláda, v zastúpení: M. Schöll, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. apríla 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 24 bodov 1 a 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom N. Reitbauerom, spoločnosťami Dolinschek GmbH, B.T.S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, Elektronunternehmen K. Maschke GmbH, pánom K. Eggerom a spoločnosťou Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH (ďalej spolu len „Reitbauer a i.“) na jednej strane a pánom E. Casamassimom s bydliskom v Taliansku na druhej strane, ktorý sa týka námietkovej žaloby proti rozvrhu výťažku súdnej dražby nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Rakúsku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 15, 21 a 34 nariadenia č. 1215/2012 znejú takto:
 - „(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska [miesta usadenia – *neoficiálny preklad*] žalovaného. Právomoc založená na tomto kritériu by mala byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet sporu alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iný hraničný ukazovateľ. Bydlisko [sídlo – *neoficiálny preklad*] právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.
- ...
- (21) V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v rôznych členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Mal by existovať jasný a účinný spôsob na riešenie prípadov prekážky začatej veci a súvisiacich vecí, ako aj na

odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielneho určovania času, kedy sa začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

...

(34) Treba zaručiť kontinuitu medzi [Dohovorom z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a o výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32)], nariadením [Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mím. vyd. 19/004, s. 42)] a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru z roku 1968 a nariadení, ktoré ho nahradili, Súdny dvorom Európskej únie.“

4 Kapitola II tohto nariadenia, nazvaná „Právomoc“, obsahuje okrem iného oddiel 1, nazvaný „Všeobecné ustanovenia“, a oddiel 2, nazvaný „Osobitná právomoc“. Článok 4 ods. 1, ktorý sa nachádza v tomto oddiele 1, uvádza:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom [osoby usadené – *neoficiálny preklad*] na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

5 V článku 7 uvedeného nariadenia sa stanovuje:

„Osobu s bydliskom [osobu usadenú – *neoficiálny preklad*] na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;
- b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:
 - pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,
 - pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť;

...“

6 Podľa článku 24 bodov 1 a 5 rovnakého nariadenia:

„Výlučnú právomoc majú tieto sudy členského štátu bez ohľadu na bydlisko [miesto usadenia – *neoficiálny preklad*] účastníkov:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sudy členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza.

...

5. v konaniach týkajúcich sa výkonu rozsudku súdu [výkonu rozhodnutia, sudy – *neoficiálny preklad*] členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal [rozhodnutie vykonal – *neoficiálny preklad*] alebo sa má vykonať.“

Rakúske právo

EO

- 7 Z § 209 až 212 Exekutionsordnung (Exekučný poriadok, ďalej len „EO“) vyplýva, že rozvrh výťažku z núteného predaja majetku sa prejedná na ústnom pojednávaní. Veritelia sa na tento účel vyzvú, aby prihlásili svoje pohľadávky voči výťažku, ktorý sa má rozdeliť, a preukázali ich listinnými dôkazmi. Na pojednávaní sa preskúma správnosť a poradie nárokov.
- 8 V rámci konania o rozvrhu výťažku z núteného predaja môžu veritelia a dlžník vzniesť námietku proti zohľadneniu určitých pohľadávok podľa § 213 EO. Námietka sa môže týkať existencie, poradia alebo výšky prihlásenej pohľadávky.
- 9 Podľa § 231 ods. 1 EO sudca o právnych otázkach vznesených v námietke rozhodne v uznesení o rozvrhu výťažku. Ak rozhodnutie o námietke závisí od posúdenia sporných skutkových okolností, žalobca sa v uznesení o rozvrhu výťažku vyzve na podanie námietkovej žaloby proti rozvrhu výťažku.
- 10 Podľa § 232 EO právomoc rozhodovať o námietkovej žalobe proti rozvrhu výťažku má exekučný súd.

AnfO

- 11 Podľa § 1 Anfechtungsordnung (zákon o *actio pauliana* ďalej len „AnfO“) je účelom *actio pauliana* zabezpečiť, aby boli podvodné právne úkony týkajúce sa majetku dlžníka vyhlásené za neúčinné, a to výlučne voči osobe žalujúceho veriteľa. Takúto žalobu možno podať, ak vykonávacie konanie proti majetku dlžníka neuspokojilo alebo by neuspokojilo pohľadávky veriteľa v plnom rozsahu a možno predpokladať, že táto žaloba môže priniesť takéto uspokojenie.
- 12 Z § 2 a 3 AnfO vyplýva, že *actio pauliana* možno podať v prípade úmyslu ukrátiť veriteľa alebo mrhania majetkom, ako aj v súvislosti s právnymi úkonmi bezodplatného nakladania s majetkom.
- 13 Podľa § 6 AnfO podaniu *actio pauliana* nebráni skutočnosť, že vo vzťahu k spornému právnemu úkonu bol vydaný exekučný titul alebo sa uskutočnil výkon rozsudku.
- 14 Ako vyplýva z § 10 AnfO, *actio pauliana* možno podať v rámci konania o rozvrhu výťažku z núteného predaja.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 15 Pán Casamassima a pani C. majú bydlisko v Ríme (Taliansko) a prinajmenšom do jari 2014 boli životnými partnermi. V roku 2010 si kúpili dom vo Villachu (Rakúsko). Ako vlastníčka bola v katastri nehnuteľností zapísaná len pani C.
- 16 Následne došlo k objednávke renovačných prác na nehnuteľnosti od Reitbauer a i. Keďže platby za tieto práce neboli v plnej miere uhradené, Reitbauer a i. podali proti pani C. žalobu, ktorou sa domáhali náhrady. Následne bolo vydaných niekoľko rozsudkov, ktorými sa tomuto návrhu vyhovel, pričom prvý z nich bol neprávoplatne vyneseny na začiatku roka 2014.
- 17 Dňa 7. mája 2014 pani C. uznala pred súdom v Ríme existenciu dlhu vo výške 349 772,95 eura voči pánovi Casamassimu, pričom v rámci súdneho zmiernu boli dohodnuté podmienky jeho splácania počas piatich rokov. Okrem toho sa pani C. zaviazala na zabezpečenie tejto pohľadávky zriadiť záložné právo na nehnuteľnosť vo Villachu.

- 18 Notárskou zápisnicou z 13. júna 2014 spísanou vo Viedni (Rakúsko) pani C. opätovne uznala uvedený dlh. Dňa 18. júna 2014 bolo v katastri nehnuteľností zriadené záložné právo k predmetnej nehnuteľnosti v prospech pána Casamassimiho.
- 19 Prvý rozsudok v prospech Reitbauer a i. vyneseny na začiatku roku 2014 po podaní žaloby o náhradu škody sa stal vykonateľným až po tom, čo bolo zriadené záložné právo v prospech pána Casamassimiho, takže záložné práva zriadené v prospech Reitbauer a i. k nehnuteľnosti pani C. v dôsledku výkonu tohto rozsudku nasledujú v poradí prednosti až po záložnom práve v prospech pána Casamassimiho.
- 20 Dňa 3. septembra 2015 súd v Ríme potvrdil súdny zmier medzi pani C. a pánom Casamassimom ako európsky exekučný titul podľa ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 15; Mim. vyd. 19/007, s. 38).
- 21 Vo februári 2016 požiadal pán Casamassima vnútroštátny súd, Bezirksgericht Villach (Okresný súd Villach), o nútený predaj predmetnej nehnuteľnosti. Z poradia veriteľov v katastri nehnuteľností vyplýva, že celková cena 280 000 eur, za ktorú bola nehnuteľnosť vydražená na jeseň roku 2016, takmer úplne pripadla pánovi Casamassimu na základe záložného práva k nehnuteľnosti zriadeného v tomto katastri v jeho prospech.
- 22 Aby Reitbauer a i. predišli takémuto rozdeleniu výťažku súdnej dražby, podali viacero žalôb na súde.
- 23 Reitbauer a i. teda jednak v júni 2016 podali *actio pauliana* na Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt) proti pánovi Casamassimu a pani C. Uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť v júli 2017, tento súd odmietol svoju medzinárodnú právomoc vzhľadom na bydlisko pána Casamassimiho a pani C. mimo územia Rakúska a túto žalobu zamietol.
- 24 Okrem toho na pojednávaní o rozvrhu výťažku súdnej dražby medzi viacerých veriteľov, ktoré sa uskutočnilo 10. mája 2017 v súlade s § 209 až § 212 na vnútroštátnom súde, Reitbauer a i. podali námietku podľa § 213 EO proti pánovi Casamassimu, pokiaľ ide o rozvrh výťažku.
- 25 Po podaní tejto námietky Reitbauer a i. podali na vnútroštátny súd námietkovú žalobu proti rozvrhu výťažku podľa § 232 EO, v rámci ktorej uviedli dva žalobné dôvody námietky. Prvý žalobný dôvod smeruje k tomu, aby sa konštatovalo, že rozhodnutie o priznaní výťažku zo súdnej dražby pánovi Casamassimu je nesprávne, keďže jeho pohľadávka podľa nich zanikla v dôsledku započítania s nárokom na náhradu škody, ktorý voči nemu vznikol pani C. z dôvodu, že si od Reitbauer a i. objednal renovačné práce bez jej súhlasu. Druhý žalobný dôvod, ktorý vnútroštátny súd pripodobňuje k *actio pauliana*, sa týka uznania dlhu z 13. júna 2014, ktoré bolo podľa Reitbauer a i. spísané notárskou zápisnicou s jediným cieľom, a to vyňať dotknutú nehnuteľnosť z ich dosahu.
- 26 Reitbauer a i. sa na odôvodnenie existencie medzinárodnej právomoci Bezirksgericht Villach (Okresný súd Villach) odvolávajú na článok 24 ods. 5 nariadenia č. 1215/2012. Naopak pán Casamassima vzniesol námietku týkajúcu sa nedostatku medzinárodnej právomoci tohto súdu, pričom uviedol, že žaloba vo veci samej je v zásade analogická s *actio pauliana*, o ktorej už Súdny dvor v rozsudku z 26. marca 1992, Reichert a Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149), rozhodol, že sa na ňu nevzťahuje toto pravidlo o výlučnej právomoci.
- 27 Vnútroštátny súd uvádza, že podľa rakúskeho práva na pojednávaní, ktoré sa koná s cieľom prejednať rozvrh výťažku so súdnej dražby, možno v prípade námietky podanej na základe § 213 EO overiť existenciu a poradie prednosti pohľadávok. Ak rozhodnutie o námietke závisí od zistenia sporného skutkového stavu, strany sa vyzývajú, aby v lehote jedného mesiaca podali samostatnú žalobu, a to námietkovú žalobu proti rozvrhu výťažku.

- 28 Táto žaloba má za následok odklad vykonateľnosti rozhodnutia o schválení rozvrhu výťažku, pokiaľ ide o spornú časť tohto rozvrhu.
- 29 Podľa vnútroštátneho súdu námietková žaloba proti rozvrhu výťažku umožňuje najmä vykonať preskúmanie uplatniteľnosti záložného práva k nehnuteľnosti, čo sa Reitbauer a i. snažia dosiahnuť na tomto súde svojím druhým dôvodom námietky. Podľa tohto súdu táto možnosť dáva námietkovej žalobe proti rozvrhu výťažku povahu *actio pauliana*.
- 30 Pokiaľ ide o medzinárodnú súdnu právomoc pre rozhodovanie o námietkovej žalobe proti rozvrhu výťažku, vnútroštátny súd si kladie otázku, či by sa pravidlá o súdnej právomoci mali preskúmať vo svetle takejto žaloby posudzovanej všeobecne a abstraktne, alebo vzhľadom na každý dôvod námietky predložený v konkrétnom prípade.
- 31 Podľa tohto súdu charakteristiky tohto konania v ich súhrne svedčia o silnej väzbe k súdu miesta núteného výkonu rozhodnutia alebo miesta, kde sa nachádza predmet záložného práva k nehnuteľnosti.
- 32 Pokiaľ teda ide o pravidlá výlučnej právomoci v prospech súdov členského štátu miesta výkonu rozhodnutia podľa článku 24 bod 5 nariadenia č. 1215/2012, vnútroštátny súd uvádza, že podľa EO námietková žaloba proti rozvrhu výťažku spadá pod obligatórnu právomoc súdu, kde sa vedie výkon rozhodnutia. Aj keď je pravda, že žaloba podľa § 232 EO nesmeruje primárne proti výkonu rozhodnutia, keďže dlžník už stratil vlastníctvo nehnuteľnosti počas súdnej dražby, predmetná nehnuteľnosť je podľa tohto súdu v tomto štádiu nahradená výťažkom z predaja, takže aj jeho rozdelenie súdom podľa neho patrí medzi činnosti orgánu zabezpečujúceho výkon rozhodnutia.
- 33 Pokiaľ ide o pravidlá výlučnej právomoci, stanovené v článku 24 bode 1 nariadenia č. 1215/2012, v prospech súdov členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, vnútroštátny súd uvádza, že námietková žaloba proti rozvrhu výťažku patrí aj do pôsobnosti tohto ustanovenia, keďže takáto žaloba je jedným z krokov pri výkone záložného práva k nehnuteľnosti, ktorý sa zavŕši rozdelením výťažku z predaja predmetu tohto záložného práva.
- 34 Za týchto podmienok Bezirksgericht Villach (Okresný súd Villach) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 24 bod 5 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že námietková žaloba proti rozvrhu výťažku v prípade nesúhlasu s rozvrhom výťažku súdnej dražby podľa § 232 EO spadá do pôsobnosti tohto ustanovenia,
- aj keď žaloba, ktorú podal jeden záložný veriteľ proti druhému záložnému veriteľovi
- a) je založená na námietke, že pohľadávka druhého záložného veriteľa zo zmluvy o úvere, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikla v dôsledku započítania so vzájomnou pohľadávkou dlžníka na náhradu škody, a
- b) okrem toho, ako *actio pauliana*, je založená aj na námietke, že zriadenie záložného práva na zabezpečenie tejto pohľadávky z pôžičky nemožno uplatňovať z dôvodu zvýhodňovania niektorého z veriteľov?
2. Má sa článok 24 bod 1 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že námietková žaloba proti rozvrhu výťažku v prípade nesúhlasu s rozvrhom výťažku súdnej dražby podľa § 232 [EO] spadá do pôsobnosti tohto ustanovenia,
- aj keď žaloba, ktorú podal jeden záložný veriteľ proti druhému záložnému veriteľovi,
- a) je založená na námietke, že pohľadávka druhého záložného veriteľa zo zmluvy o úvere, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikla v dôsledku započítania so vzájomnou pohľadávkou dlžníka na náhradu škody, a

- b) okrem toho, ako *actio pauliana*, je založená aj na námietke, že zriadenie záložného práva na zabezpečenie tejto pohľadávky z pôžičky nemožno uplatňovať z dôvodu zvýhodňovania niektorého z veriteľov?“

O prejudiciálnych otázkach

- 35 Svojimi dvoma otázkami, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 24 body 1 a 5 nariadenia č. 1215/2012 majú vykladať v tom zmysle, že námietková žaloba veriteľa proti rozvrhu výťažku súdnej dražby nehnuteľnosti smerujúca jednak ku konštatovaniu, že konkurujúca pohľadávka zanikla v dôsledku započítania, a jednak k neúčinnosti záložného práva k nehnuteľnosti, ktorým je zabezpečený výkon poslednej uvedenej pohľadávky, patrí do výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, alebo súdov členského štátu miesta výkonu rozhodnutia.
- 36 Na úvod je potrebné pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že keďže nariadenie č. 1215/2012 ruší a nahrádza nariadenie č. 44/2001, ktoré zase nahradilo dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, zmenený nasledujúcimi dohovormi o prístupí nových členských štátov k tomuto dohovoru, výklad ustanovení tohto dohovoru podaný Súdnym dvorom vo vzťahu k uvedeným právnym nástrojom platí aj pre ustanovenia nariadenia č. 1215/2012, pokiaľ je možné považovať ich ustanovenia za „rovnocenné“ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 31. mája 2018, Nothartová, C-306/17, EU:C:2018:360, bod 18, z 15. novembra 2018, Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, bod 31, ako aj z 28. februára 2019, Gradbeništvu Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, bod 45 a citovanú judikatúru).
- 37 Systém rozdelenia všeobecných právomocí upravený v kapitole II nariadenia č. 1215/2012 je založený na všeobecnom pravidle uvedenom v jeho článku 4 ods. 1, podľa ktorého osoby usadené na území niektorého členského štátu podliehajú právomoci súdnych orgánov tohto štátu nezávisle od štátnej príslušnosti účastníkov konania.
- 38 Článok 24 nariadenia č. 1215/2012 stanovuje pravidlá výlučnej právomoci, okrem iného v oblasti vecných práv k nehnuteľnostiam a výkonu rozhodnutí, len ako výnimku z tohto všeobecného pravidla právomoci súdov podľa miesta usadenia žalovaného. Tieto osobitné pravidlá právomoci je preto potrebné vykladať striktnie.
- 39 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa relevantných pravidiel EO sa v nadväznosti na konanie o súdnej dražbe nehnuteľnosti rozhoduje o rozvrhu výťažku núteného výkonu na pojednávaní na exekučnom súde. Ak pri tejto príležitosti dôjde k spochybneniu práva niektorého z veriteľov na podiel na výťažku, súd je povinný overiť okrem iného existenciu a poradie pohľadávok. Ak rozhodnutie o námietke závisí od zistenia sporného skutkového stavu, strany sa vyzvú, aby podali námietkovú žalobu proti rozvrhu výťažku.
- 40 V prejednávacom prípade sa Reitbauer a i. na podporu námietkovej žaloby proti rozvrhu výťažku odvolali jednak na zánik pohľadávky pána Casamassimiho započítaním, a jednak na neúčinnosť záložného práva zabezpečujúceho vymoženie tejto pohľadávky, pričom táto posledná námietka má podľa vnútroštátneho súdu povahu *actio pauliana*.
- 41 Aj keď je nesporné, že námietková žaloba proti rozvrhu výťažku posudzovaná ako celok vykazuje spojitost s konaním o výkon rozhodnutia týkajúcim sa núteného predaja nehnuteľnosti, nič to nemení na tom, že ako vyplýva z dokumentov v spise predloženom Súdnemu dvoru, dôvody námietky vznesené v rámci takejto žaloby sa môžu veľmi líšiť, pokiaľ ide o ich obsah, a môžu tak mať odlišnú právnu povahu, takže ich blízkosť s núteným výkonom alebo s vecnými právami k nehnuteľnostiam sa môžu výrazne odlišovať.

- 42 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 35, 38 a 48 svojich návrhov, globálne posúdenie námietkovej žaloby proti rozvrhu výťažku na účely určenia pravidiel medzinárodnej súdnej právomoci uplatniteľných na túto žalobu by teda bolo v rozpore so striktným výkladom pravidiel výlučnej právomoci stanovených v článku 24 bode 1 a 5 nariadenia č. 1215/2012, ktorý si vyžaduje povaha týchto pravidiel ako výnimky.
- 43 Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné preskúmať, či jednak článok 24 bod 1 nariadenia č. 1215/2012 a jednak článok 24 bod 5 tohto nariadenia umožňujú určiť súd príslušný na rozhodovanie o každom z dôvodov námietky, ktoré vzniesli Reitbauer a i.

O článku 24 bode 1 nariadenia č. 1215/2012

- 44 Pokiaľ ide o právomoc súdov štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť podľa článku 24 bodu 1 nariadenia č. 1215/2012, Súdny dvor opakovane rozhodol, že táto výlučná právomoc sa nevzťahuje na všetky žaloby týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti, ale len na tie z nich, ktoré patria do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012 a zároveň smerujú jednak k určeniu rozsahu, zloženia, vlastníctva, držby nehnuteľnosti alebo existencie iných vecných práv k nehnuteľnosti a jednak k zabezpečeniu ochrany výsad spojených s týmito právami osobám, ktoré sú nositeľmi týchto práv (rozsudok z 3. apríla 2014, Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, bod 42, zo 17. decembra 2015, Komu a i., C-605/14, EU:C:2015:833, bod 26 ako aj zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 30).
- 45 Na to, aby bola daná právomoc súdu členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, teda nepostačuje, aby sa žaloba týkala vecného práva k nehnuteľnosti alebo aby súvisela s nehnuteľnosťou. Naopak žaloba sa musí zakladať na vecnom práve, a nie na osobnom práve (rozsudok zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 34).
- 46 Pokiaľ ide v prvom rade o dôvod námietky smerujúci ku konštatovaniu zániku pohľadávky pána Casamassimioho započítaním, je potrebné poznamenať, že takýmto návrhom sa Reitbauer a i. v podstate snažia spochybníť existenciu pohľadávky, ktorá proti nim stojí v rámci rozvrhu ceny dosiahnutej v súdnej dražbe.
- 47 Aj keď je pravda, že existencia pohľadávky predstavovala základ pre zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti a jeho následný výkon, tento návrh na započítanie nemá vecnoprávny základ. Otázka, či pohľadávka pána Casamassimioho voči jeho dlžníčke zanikla započítaním, teda nesúvisí s dôvodmi umožňujúcimi založiť výlučnú právomoc súdov miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, to znamená s potrebou vykonať na mieste samom preverenia, vyšetrovania a znalecké skúmania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. decembra 2015, Komu a i., C-605/14, EU:C:2015:833, bod 31, ako aj citovanú judikatúru).
- 48 Pokiaľ ide v druhom rade o žalobný dôvod, ktorým Reitbauer a i. spochybňujú opodstatnenosť notárskej zápisnice z 13. júna 2014 o uznaní dlhu medzi pánom Casamassimom a pani C. a ktorá predstavovala základ pre nútený výkon, pričom navrhujú, aby bola konštatovaná neúčinnosť tejto zápisnice voči nim, je potrebné poznamenať, že preskúmanie takejto argumentácie si nevyžaduje posúdenie skutkového stavu ani uplatnenie pravidiel a zvyklostí miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktoré by mohli odôvodniť právomoc súdu štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť (rozsudok z 10. januára 1990, Reichert a Kockler, C-115/88, EU:C:1990:3, bod 12).
- 49 Takýto dôvod námietky, ktorý vnútroštátny súd kladie na roveň *actio pauliana*, má totiž svoj základ v práve vyplývajúcom z pohľadávky, osobnom práve veriteľa voči jeho dlžníkovi, pričom jej cieľom je chrániť záložné právo, ktoré môže mať veriteľ vo vzťahu k majetku dlžníka (rozsudok zo 4. októbra 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, bod 40).

50 V dôsledku toho, ako uviedol generálny advokát v bode 58 svojich návrhov, preskúmanie otázky, či sú splnené podmienky pre takéto konanie, nepredpokladá vykonanie overení, ktoré striktne súvisia s dotknutou nehnuteľnosťou, ktoré by odôvodnili uplatnenie pravidla výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza.

O článku 24 bode 5 nariadenia č. 1215/2012

51 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa tohto ustanovenia v konaniach týkajúcich sa výkonu rozhodnutia majú výlučnú právomoc súdy členského štátu, v ktorom sa rozhodnutie vykonalo alebo sa má vykonať, a to bez ohľadu na miesto usadenia účastníkov konania.

52 Podľa judikatúry Súdneho dvora patria do pôsobnosti článku 24 bodu 5 nariadenia č. 1215/2012 žaloby, ktorých cieľom je získanie rozhodnutí v konaniach, ktoré sa týkajú použitia sily, donútenia alebo zabavenia hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku na zabezpečenie účinného vykonania rozhodnutí a listín (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 1992, Reichert a Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, bod 28).

53 Pokiaľ ide v prvom rade o dôvod námietky, ktorý uvádzajú Reitbauer a i., smerujúci ku konštatovaniu zániku pohľadávky pána Casamassimiho započítaním, je potrebné poznamenať, že preskúmanie dôvodnosti takéhoto návrhu je vzdialené otázkam týkajúcim sa uskutočnenia núteného výkonu ako takého.

54 Ako pritom vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, z osobitnej povahy väzby vyžadovanej v článku 16 bode 5 dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v znení nasledujúcich dohovorov o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru, ktorého ustanovenia boli prevzaté do článku 24 bodu 5 nariadenia č. 1215/2012, vyplýva, že účastník konania sa nemôže odvolávať na právomoc, ktorú toto ustanovenie zveruje súdom miesta výkonu rozhodnutia, aby dosiahol, že tieto súdy budú na základe výnimky prejednávať spor spadajúci do právomoci súdov iného členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 1985, AS-Autoteile Service, 220/84, EU:C:1985:302, bod 17).

55 Pokiaľ ide v druhom rade o dôvod námietky, ktorý vnútroštátny súd kladie na roveň *actio pauliana*, je potrebné poznamenať, že Reitbauer a i. prostredníctvom tohto žalobného dôvodu nespochybňujú akty orgánov poverených núteným výkonom ako také, takže takáto žaloba nemá požadovaný stupeň blízkosti s týmto výkonom, aby to mohlo odôvodniť použitie pravidla výlučnej právomoci stanoveného v článku 24 bode 5 nariadenia č. 1215/2012.

56 Za týchto okolností a s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky potrebné informácie pre rozhodnutie sporu, ktorý mu bol predložený, je potrebné preskúmať, rovnako ako to urobil generálny advokát, či článok 7 bod 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012 neposkytuje právny základ pre medzinárodnú právomoc tohto súdu, pokiaľ ide o *actio pauliana*.

57 Podľa tohto ustanovenia možno v zmluvných veciach žalovať osobu usadenú na území členského štátu v inom členskom štáte na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby.

58 V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že *actio pauliana*, pokiaľ je podaná na základe pohľadávky, ktorá vznikla zo záväzkov prevzatých uzavretím zmluvy, patrí pod „zmluvné veci“ v zmysle článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012 (rozsudok zo 4. októbra 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, bod 44).

59 Ako v podstate uviedli Reitbauer a i., ako aj Európska komisia na pojednávaní, vzhľadom na to, že druhý dôvod námietky, ktorý vnútroštátny súd kladie na roveň *actio pauliana*, je v tejto veci formulovaný s cieľom konštatovať, že voči Reitbauer a i. nemožno uplatňovať záložné právo

k nehnuteľnosti, ktoré v prospech pána Casamassimiho zriadila pani C. predstavujúca spoločnú dlžníčku každého z týchto veriteľov na zmluvnom základe, kritérium miesta usadenia žalovaného by mohlo byť doplnené kritériom podľa článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012.

- 60 Vzhľadom na zmluvný pôvod vzťahov medzi veriteľmi a pani C. takéto kritérium zodpovedá tak požiadavke právnej istoty a predvídateľnosti, ako aj cieľu riadneho výkonu spravodlivosti.
- 61 V dôsledku toho by teda majitelia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy mohli podať *actio pauliana* na súde podľa „miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby“, keďže ide o miesto povolené podľa článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012. Vo veci samej sa Reitbauer a i. snažia druhým žalobným dôvodom ochrániť svoje záujmy v rámci plnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o vykonaní renovačných prác uzavretých s pani C. Z toho vyplýva, že „miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby“ by podľa článku 7 bodu 1 písm. b) tohto nariadenia malo byť miesto, kde boli na základe týchto zmlúv tieto renovačné práce vykonané, a to v Rakúsku.
- 62 Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné odpovedať na položené otázky tak, že článok 24 body 1 a 5 nariadenia č. 1215/2012 sa majú vykladať v tom zmysle, že námietková žaloba veriteľa proti rozvrhu výťažku súdnej dražby nehnuteľnosti smerujúca jednak ku konštatovaniu, že konkurujúca pohľadávka zanikla v dôsledku započítania, a jednak k neúčinnosti záložného práva k nehnuteľnosti, ktorým je zabezpečený výkon poslednej uvedenej pohľadávky, nepatrí do výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, ani súdov členského štátu miesta výkonu rozhodnutia.

O trovách

- 63 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 24 body 1 a 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa majú vykladať v tom zmysle, že námietková žaloba veriteľa proti rozvrhu výťažku súdnej dražby nehnuteľnosti smerujúca jednak ku konštatovaniu, že konkurujúca pohľadávka zanikla v dôsledku započítania, a jednak k neúčinnosti záložného práva k nehnuteľnosti, ktorým je zabezpečený výkon poslednej uvedenej pohľadávky, nepatrí do výlučnej právomoci súdov členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, ani súdov členského štátu miesta výkonu rozhodnutia.

Podpisy